
Mødedokument

A9-0281/2023

3.10.2023

BETÆNKNING

om en europæisk proteinstrategi
(2023/2015(INI))

Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter

Ordfører: Emma Wiesner

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	20
OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG.....	22
ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG .	23

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om en europæisk proteinstrategi (2023/2015(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sin beslutning af 17. april 2018 om en europæisk strategi til fremme af proteinafgrøder – Fremme af produktionen af proteinafgrøder og bælgplanter i EU's landbrugssektor¹,
- der henviser til sin beslutning af 24. marts 2022 om behovet for en hurtig EU-handlingsplan for at sikre fødevarsikkerheden i og uden for EU i lyset af den russiske invasion af Ukraine²,
- der henviser til sin beslutning af 20. oktober 2021 om en jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevarsystem³,
- der henviser til FN's Fødevarer- og Landbrugsorganisations (FAO's) rapport fra 2022 om overvejelser om fremtidens fødevarsikkerhed og fødevarerallergier i forbindelse med visse typer nye fødevarer og proteinkilder,
- der henviser til undersøgelsen fra juli 2020 fra Det Fælles Forskningscenter (JRC) med titlen "Future of EU livestock: How to contribute to a sustainable agricultural sector?" (Fremtiden for EU's husdyr: Hvordan bidrager man til en bæredygtig landbrugssektor?),
- der henviser til Dublin-erklæringen fra 2022 om husdyrs sociale rolle,
- der henviser til den seneste videnskabelige viden, herunder Dublin-erklæringen fra 2022 og de dertil knyttede publikationer i det videnskabelige tidsskrift "Animal Frontiers",
- der henviser til FN's FAO-rapport fra 2022 med titlen "Thinking about the future of food safety – a foresight report",
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 15. november 2022 med titlen "På vej mod en stærk og bæredygtig algesektor i EU" (COM(2022)0592),
- der henviser til Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udviklings (OECD's) og FAO's landbrugsudsigte 2022-2031,
- der henviser til Kommissionens rapport fra december 2022 med titlen "EU agricultural outlook – For markets, income and environment 2022-2032",

---

¹ [EUT C 390 af 18.11.2019, s. 2.](#)

² [EUT C 361 af 20.9.2022, s. 2.](#)

³ [EUT C 184 af 5.5.2022, s. 2.](#)

- der henviser til FAO-rapporten fra juni 2023 med titlen "Contribution of Terrestrial animal source food to healthy diets for improved nutrition and health outcomes – An evidence and policy overview on the state of knowledge and gaps" (Bidrag fra jordbaserede animalske fødevarer til sunde kostvaner med henblik på bedre ernærings- og sundhedsresultater – et evidensbaseret og politisk overblik over status for viden og hullernes tilstand),
- der henviser til rapporten fra FAO og Verdenssundhedsorganisationen (WHO) fra 2019 med titlen "Sustainable healthy diets – guiding principles" (Bæredygtig sund kost – vejledende principper),
- der henviser til FAO's rapport fra 2021 med titlen "Integration of environment and nutrition in life cycle assessment of food items: opportunities and challenges" (Integration af miljø og ernæring i livscyklusvurderingen af fødevarer: muligheder og udfordringer),
- der henviser til Kommissionens rapport af 22. november 2018 om udviklingen af planteproteiner i Den Europæiske Union (COM(2018)0757),
- der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 4. januar 2023 med titlen "Drivers of food security" (SWD(2023)0004),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. maj 2020 med titlen "En jord til bord-strategi for et fair, sundt og miljøvenligt fødevarsystem" (COM(2020)0381),
- der henviser til den aftale, som blev vedtaget på den 21. partskonference under FN's rammekonvention om klimaændringer (COP21) i Paris den 12. december 2015 (Parisaftalen),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov")⁴,
- der henviser til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og til verdensmålene for bæredygtig udvikling (SDG),
- der henviser til FN's World Population Prospects 2022,
- der henviser til OECD's og FAO's landbrugsudsigt 2021-2030,
- der henviser til rapporten fra panelet for vurdering af videnskabelige og teknologiske valgmuligheder med titlen "Got Protein? Alternative protein sources in sustainable animal and human nutrition: Potentials and prospects" (Alternative proteinkilder inden for bæredygtig ernæring til dyr og mennesker: potentiale og muligheder),
- der henviser til Versailleserklæringen af 10. og 11. marts 2022,
- der henviser til forretningsordenens artikel 54,

---

⁴ [EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1.](#)

- der henviser til udtalelse fra Fiskeriudvalget,
- der henviser til betænkning fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (A9-0281/2023),
- A. der henviser til, at protein er afgørende for både mennesker og dyr og derfor er en uundværlig bestanddel i fødevarer og foder, der indtages dagligt;
- B. der henviser til, at covid-19-pandemien og den russiske invasion af Ukraine har haft betydelige konsekvenser for den europæiske og globale handel, hvilket understreger, at EU er nødt til at diversificere sine fødevarer- og foderforsyningskæder for at øge sin åbne autonomi og mindske sin afhængighed af input fra blot én eller nogle få udenlandske leverandører med henblik på at styrke produktionen af planteprotein og den overordnede modstandsdygtighed i EU's proteinsektor;
- C. der henviser til, at EU producerer 77 % af det foderprotein, det bruger (sågar 96 % for foder med lavt proteinindhold og 89 % for foder med middelstort proteinindhold); der henviser til, at kun 29 % af de råmaterialer med højt proteinindhold, der er nødvendige for et afbalanceret dyrefoder, imidlertid stammer fra EU; der henviser til, at EU som følge heraf er stærkt afhængigt af import af plantebaserede produkter med højt proteinindhold fra lande uden for EU, hvilket gør EU afhængigt af import af sojabønner og sojakager fra USA og Sydamerika; der henviser til, at denne afhængighed ofte fører til ændringer i arealanvendelsen, navnlig i Sydamerika, og en stigning i EU's vandfodaftryk såvel som miljøproblemer i producentlandene såsom forurening af grundvand, vandmangel, tab af næringsstoffer, jorderosion og skovrydning, hvilket resulterer i et fald i biodiversiteten; der henviser til, at dyrkning af proteinplanter kan have negative sociale og sundhedsmæssige konsekvenser i producentlandene, som forværres af svage jordbesiddelsesrettigheder, land grabbing, tvangsflytning og andre menneskerettighedskrænkelser;
- D. der henviser til, at selv om produktionen af proteinafgrøder i EU er blevet forbedret i løbet af de seneste 10 år, er der fortsat et betydeligt underskud i den indenlandske produktion, da husdyrproduktionen også er steget, hvilket konsoliderer EU's store afhængighed af import af proteinrige afgrøder fra lande uden for EU;
- E. der henviser til, at øget cirkularitet mellem plantebaserede og dyrebaserede proteiner såsom anvendelsen af affaldsstrømme af plantebaserede proteiner til fødevarer som foder til produktion af animalske proteiner sammen med en mere bæredygtig produktion af alle tilgængelige proteintyper er afgørende for omstillingen til mere bæredygtige fødevarer systemer med en reduceret indvirkning på klimaet og biodiversiteten; der henviser til, at øget dyrkning og forbrug af plantebaserede proteiner også er medvirkende faktorer i omstillingen; der henviser til, at animalske produkters miljøaftryk kan reduceres ved hjælp af fodertilsætningsstoffer, der hjælper dyr med at fordøje protein og reducere deres metan- og ammoniakemissioner;
- F. der henviser til, at bælgafrøder og græsarealer bidrager til at bevare og forbedre jordbundskvaliteten og -frugtbarheden, øge biodiversiteten samt kulstof- og kvælstofbindingen og fører til en øget vandbinding; der henviser til, at bælgplanter kan dyrkes med færre kemiske gødningsstoffer på grund af symbiose med bakterier i jordbunden; der henviser til, at dyrkning af bælgafrøder på trods af deres lave

økonomiske rentabilitet yder et positivt bidrag til at modvirke klimaændringer og andre miljøvirkninger samt mindske ukrudtpresset og dermed tackle miljø- og klimaudfordringerne i overensstemmelse med målene i den grønne pagt;

- G. der henviser til, at nye forædlingsteknikker kan spille en afgørende rolle for at øge rentabiliteten og nå EU's mål ifølge den grønne pagt, bl.a. ved at øge udbyttet, øge proteinindholdet og -kvaliteten og sætte EU i stand til at forbedre den regionale tilpasning af afgrøder og gøre dem mere modstandsdygtige over for klimaændringer og patogener;
- H. der henviser til, at den fælles landbrugspolitik gør det muligt at støtte dyrkning af proteinafgrøder og græsarealer;
- I. der henviser til, at forarbejdningen af proteinafgrøder og græsarealer genererer biprodukter, der kan anvendes på en måde, der understøtter den cirkulære økonomi, såsom deres anvendelse til konsum, vedvarende energi, gødning, dyrefoder eller produktion af grønne kemikalier; der henviser til, at husdyrhold som et biprodukt producerer værdifuld gødning, der understøtter EU's modstandsdygtighed i fødevarerproduktionen; der henviser til, at det kvælstof, der er nødvendigt for at dyrke afgrøder, hovedsagelig leveres af kunstgødning, som er dyrt og energikrævende at producere; der henviser til, at RENURE (REcovered Nitrogen from manURE) som led i gødningsforvaltningssystemer samt sikker anvendelse af spildevandsslam øger ressourceeffektiviteten og muliggør fremskridt hen imod en mere cirkulær økonomi;
- J. der henviser til, at husdyravl kan generere meget biologisk tilgængelige proteiner til human ernæring;
- K. der henviser til, at afgrødeproduktion af alle typer landbrugsafgrøder, herunder proteinafgrøder, producerer biomasse, som for det meste ikke er spiselig for mennesker (1 kg plantebaseret protein genererer omkring 3-5 kg biomasse, som kun er spiselig for drøvtyggere);
- L. der henviser til, at forbruget af lokalt og bæredygtigt producerede animalske proteiner bidrager til EU's fødevarerikkerhed og øger vitaliteten i Europas landdistrikter; der henviser til, at animalske proteiner produceres i EU under nogle af verdens højeste bæredygtighedsstandarder med hensyn til dyrevelfærd, klima og miljø og ofte udgør en vigtig del af en afbalanceret kost; der henviser til, at husdyravlen i EU i høj grad er afhængig af import af planter med højt proteinindhold, som skal dyrkes på agerjord uden for EU;
- M. der henviser til, at konsum af animalske proteiner produceret i EU bidrager til mere bæredygtig produktion globalt og fremmer europæisk fødevarerikkerhed;
- N. der henviser til, at proteiner fra dyr giver proteiner af høj kvalitet og er den mest biotilgængelige proteinkilde for mennesker, hvilket er særlig vigtigt for kvinder i den fødedygtige alder, børn, unge og ældre eller svage;
- O. der henviser til, at ekstensiv husdyrproduktion, navnlig i fjerntliggende områder og bjergområder, er en yderst bæredygtig aktivitet, der bidrager til at sikre, at disse områder forbliver befolkede;

- P. der henviser til, at bæredygtigt akvatisk protein og akvakulturprotein kan bidrage til global fødevarer sikkerhed, ernæring og sund afbalanceret kost; der henviser til, at intensiv akvakultur ofte kan være forbundet med forskellige negative miljøvirkninger, eksempelvis konsekvenserne af anvendelsen af kemikalier eller antibiotika; der henviser til, at alger kan give mulighed for at reducere akvakulturens negative miljøpåvirkninger;
- Q. der henviser til, at alternative proteiner såsom svampe eller fermenteringsprodukter kræver kulhydratrig input; der henviser til, at denne produktion kunne udnytte restprodukter og affaldsstrømme fra konventionel fødevarerproduktion, hvilket ville bidrage til en mere cirkulær økonomi; der henviser til, at EU's affaldslovgivning pålægger producenter, der forarbejder madaffald, en tung regelbyrde;
- R. der henviser til, at potentialet for insektbaseret protein til menneskers ernæring og navnlig dyrefoder er stigende og potentielt kan nedbringe EU's afhængighed af proteinimport; der henviser til, at der er behov for mere viden om bæredygtigheden af insektopdræt, og at forbrugerne bør gives de klare oplysninger, de ønsker og har ret til om forekomsten af insektbaserede ingredienser i forskellige slutprodukter;
- S. der henviser til, at markedet for alle former for bæredygtigt produceret protein, navnlig plante- og dyrebaseret protein, har udviklet sig i de seneste år; der henviser til, at produktionen af disse proteiner åbner mange muligheder for europæiske landbrugere og fødevarerproducenter; der henviser til, at plantebaserede proteiner allerede nyder stor og stigende forbrugerefterspørgsel, accept og teknologisk modenhed;
- T. der henviser til, at forbrugerne efterlyser større gennemsigtighed og mere information om fødevarers bæredygtighed; der henviser til, at der ikke findes nogen frivillig standardiseret mærkning eller varedeklaration, der sikrer den miljømæssige bæredygtighed for proteiner til hverken konsum, dyrefoder eller fodertilsætningsstoffer;
- U. der henviser til, at det er vigtigt at anlægge en værdikædetilgang for at skabe merværdi for bæredygtigt producerede proteiner, navnlig plantebaserede proteiner, da produktionen af lokalt indkøbte produkter med høj merværdi øger værdikæden og tilskynder landbrugere til at investere;
- V. der henviser til, at forskning og innovation inden for bæredygtig produktion af alle proteinkilder skal omfatte landbrugere og bør øge sit fokus på plante- og dyrebaseret protein, da både privat og offentlig forskning og innovation i EU hovedsagelig har været koncentreret om korn og oliefrø i de seneste årtier;
- W. der henviser til, at generel uddannelse og videnoverførsel kun når ud til ca. 10 % af EU's landbrugsbedrifter; der henviser til, at der er et kritisk behov for at investere yderligere i uddannelse og rådgivningstjenester for landbrugere med henblik på at udbrede viden om proteinafgrøder, bedste praksis, adfærdændringer, dyrkning af græsarealer og udvinding af protein fra alternative kilder;

Et klart behov for en omfattende EU-proteinstrategi for at øge proteinpotentialet

1. opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at fremlægge en omfattende og ambitiøs EU-proteinstrategi, der omfatter bæredygtig produktion og bæredygtigt forbrug af alle

typer proteiner i EU, navnlig plante- og dyrebaseret protein, og indfører effektive foranstaltninger til at fremme europæisk proteinuafhængighed på kort, mellemlang og lang sigt; understreger, at produktionen af proteinafgrøder og plantebaseret protein bør prioriteres;

2. mener, at EU's proteinstrategi bør baseres på:
  1. en vision for strategisk og bæredygtig proteinproduktion og -handel i EU, der passer til vores behov og krav
  2. en handlingsplan for øget plantebaseret proteinproduktion og -forbrug i EU
  3. bedre betingelser for en mere bæredygtig produktion af både plantebaseret og animalsk protein i EU
  4. udvikling af bæredygtige proteinsystemer til fødevarer og foder
  5. en holistisk tilgang, der nødvendigvis omfatter landbrugere sammen med hele fødevareræddikæden, under hensyntagen til principperne for den cirkulære økonomi
  6. konkrete videnskabeligt baserede politiske tiltag med henblik på udvikling, innovation og forskning i bæredygtigt producerede proteiner;

En vision for øget proteinproduktion i EU

3. understreger, at Europas modstandsdygtighed ud fra et geopolitisk og strategisk perspektiv samt for at sikre fødevarerens sikkerhed skal styrkes betydeligt i vigtige sektorer såsom fødevarer- og foderforsyning ved så vidt muligt at mindske afhængigheden af landbrugsprodukter og -ressourcer fra blot én eller nogle få leverandører gennem en stærkere indenlandsk produktion, samtidig med at EU's konkurrenceevne tilskyndes til at undgå, at markederne koncentrerer sig i hænderne på nogle få centrale aktører; understreger derfor, at EU er nødt til at øge produktionen af planteprotein, og at dette kun kan ske i etaper, så landbrugere og markeder er i stand til at tilpasse sig i overensstemmelse hermed;
4. fremhæver, at en bæredygtig og diversificeret indenlandsk proteinproduktion skal anerkendes som et afgørende aspekt af EU's fødevarer- og foderstofs system for at sikre et tilstrækkeligt udbud af sikre og kvalitative fødevarer og foderstoffer for at opretholde fungerende og robuste forsyningskæder og handelsstrømme; lægger vægt på målet om en mere bæredygtig og diversificeret forsyning af protein i EU's fødevarer system;
5. mener, at dyrkning af proteinplanter og græsarealer kan have betydelige fordele for jordbundskvaliteten, klimaet og biodiversiteten og under visse omstændigheder har potentiale til at reducere rå- og hjælpestoffer såsom gødningsstoffer og plantebeskyttelsesmidler; påpeger, at ekstensiv dyreavl baseret på græsarealer også er tilpasset til dyrenes naturlige kostbehov og kan have positive følgevirkninger for miljøet og modvirke klimaændringerne, samtidig med at den bidrager til en cirkulær økonomi; understreger betydningen af korn og græsarealer, navnlig græs- og kløvergræsgrange, som en foderkilde til husdyr, og mener, at medlemsstaterne bør overveje at indføre økoordninger for bælglplanter og græsarealer og oprette særlige proteinplantefonde,

hvilket nogle af dem har gjort; understreger, at ekstensiv husdyrproduktion, navnlig i fjerntliggende områder og bjergområder, er en bæredygtig aktivitet og giver lokalbefolkningen yderligere incitament til at bo i disse områder;

6. påpeger, at proteinstrategien bør støtte den miljømæssige omstilling gennem udvikling af bæredygtige proteinkilder og bidrage til både åben europæisk proteinautonomi og modstandsdygtigheden hos EU's landbrugere og landdistrikter; anerkender proteinkildernes rolle i den cirkulære økonomi og mener, at udvikling af en cirkulær økonomi og sikring af produktionen af alle tilgængelige proteintyper, navnlig plantebaserede og animalske proteiner, både kan bidrage til at opretholde et højt sundhedsniveau og muliggøre omstillingen til reelt bæredygtige fødevarer-systemer; minder om vigtigheden af cirkulariteten mellem bæredygtigt husdyrhold og dyrkning af afgrøder;
7. mener, at udvikling af bæredygtig produktion af planteproteiner i EU samt at gøre husdyrproduktionen mere bæredygtig ved hjælp af foranstaltninger såsom at øge cirkulariteten i fødevarer- og foderværdikæderne er effektive metoder til at tackle mange af de miljømæssige, samfundsmæssige og klimamæssige udfordringer, som EU står over for, samt til at forebygge skovrydning, flytning af produktion og overfiskning uden for EU; mener, at landbrugere kan spille en central rolle i opbygningen af et modstandsdygtigt proteinsystem, hvis de støttes ordentligt, og anerkender, at proteinproduktion kræver en holistisk tilgang til bæredygtige og modstandsdygtige fødevarer-systemer;
8. fremhæver, at flytning af produktion til lande uden for EU og import af oksekøds- eller proteinafgrøder såsom sojabønner undertiden er forbundet med skovrydning, ikkebæredygtige ændringer i arealanvendelsen og negative miljøvirkninger såsom jorderosion og forurening af grundvandet, da producenter uden for EU kan være underlagt mere lempelige standarder end EU-producenter med hensyn til bæredygtighed, regulering og etik; mener, at importerede produkter bør opfylde sammenlignelige bæredygtighedsstandarder for at skabe større konkurrenceevne for EU's producenter og forhindre, at EU-produktionen flyttes til udlandet;
9. henleder opmærksomheden på den stadigt stigende globale efterspørgsel efter proteiner, herunder proteiner af animalsk oprindelse;
10. minder om EU's tilsagn til FN's verdensmål og det betydelige bidrag, som EU's landbrug og akvakultur yder med henblik på tilvejebringelsen af bæredygtige proteiner under hensyntagen til det bidrag, som EU's proteinproduktion yder til verdensmålene for bæredygtig udvikling;
11. mener, at en styrkelse af EU's fødevarer-afhængighed er et vigtigt mål, der kræver lige konkurrencevilkår og en solid støtte til den europæiske landbrugssektor;

Bedre betingelser for proteinproduktion i EU

12. understreger, at proteinproduktion begynder med landbrugere med støtte fra fiskere og akvakulturbrugere, så de skal derfor være i centrum for strategien, da de er nøglen til at

opbygge et modstandsdygtigt proteinsystem; betoner, at en rentabel landbrugs-, fødevarer- og foderstofsektor er en forudsætning for en stærk proteinsektor i EU; opfordrer derfor Kommissionen til at undersøge mulighederne for at muliggøre en rentabel forretningsmodel for landbrugere for at hjælpe dem med at omstille deres afgrøder til attraktive fødevarer og foderprodukter ved at øge afgrødernes modstandsdygtighed, proteinudbyttet og proteinkvaliteten;

13. understreger, at ifølge EU's opgørelse over foderproteinbalance kan alle plantebaserede proteintyper bidrage til øget produktion af proteiner i EU: proteiner med mindre end 15 % proteinindhold (foder, korn), proteiner med medium proteinindhold på 15-30 % (tørfoder, hvedeklid), proteiner med højt proteinindhold på 30-50 % (oliefrømel), proteiner med meget højt proteinindhold på over 50 % (biprodukter fra stivelsesindustrien, kartoffelproteiner, forarbejdede animalske proteiner og insektproteiner); understreger desuden, at forskning i animalske proteiner kan bidrage til en stigning i denne produktion;
14. understreger, at europæisk landbrug og europæiske virksomheder skal blive mere konkurrencedygtige på området for proteiner til fødevarer og foder, og at landbrugssektoren er afhængig af bæredygtige og økonomisk overkommelige input såsom energi, foder, fodertilsætningsstoffer, godt plantemateriale, gødning og jord af god kvalitet; er af den opfattelse, at incitamenterne for at øge de europæiske proteinproducenters konkurrenceevne skal øges, og at unødvendige reguleringsmæssige byrder for proteinproduktionen skal lettes;
15. anerkender betydningen af fodertilsætningsstoffer med hensyn til at reducere emissioner, forbedre fordøjelsen af proteiner og sikre korrekte fodringsstrategier og foderomformulering; fremhæver, at godkendelsesperioden for fodertilsætningsstoffer skal være kortere, og der skal være mulighed for mere fleksibilitet; understreger, at proceduren for fornyelse af godkendelser skal udarbejdes på en måde, så der ikke er risiko for udfasning af effektive tilsætningsstoffer;
16. minder om, at det vil være umuligt at øge produktionen af plantebaseret protein uden plantematerialer af god kvalitet; minder om, at nye avlsmetoder vil give store muligheder for at udvikle regionalt tilpassede planter og arter, der er optimeret til europæiske forhold; mener, at der er behov for mere forskning i og udvikling af korn, proteinplanter og græs for at øge deres næringsværdi, lokale tilpasning og modstandsdygtighed over for naturlige trusler;
17. opfordrer til snarlig vedtagelse af en ramme specielt for nye avlsmetoder til at muliggøre hurtigere udvikling af nye og robuste plantesorter, herunder proteinafgrøder;
18. mener, at bekæmpelse af skadedyr og patogener spiller en afgørende rolle for at sikre en god høst af proteinafgrøder, og at overvågning og videnskabelig forskning i forekomst, udvikling og spredning af disse skadedyr og patogener derfor er afgørende; anerkender, at udvikling af effektive foranstaltninger, der skal mindske de økonomiske skader, som forårsages af disse skadedyr og patogener, og udformning af alternative foranstaltninger på området for tekniske nyskabelser såsom præcisionslandbrug og robotteknologier, nytteinsekter eller pesticider, der ikke indebærer så stor fare, er vigtige for at fremme den samlede europæiske proteinproduktion;

19. mener, at gødskning af græsarealer med husdyrgødning bidrager til landbrugernes selvforsyning med hensyn til proteiner; mener, at ordentligt gødet græs fortsat er langt den mest effektive, billigste og mest bæredygtige kilde til protein for drøvtyggere; opfordrer Kommissionen til under hensyntagen til de miljøvurderinger, der er foretaget, hurtigst muligt at foreslå politiske foranstaltninger på mellemlang og lang sigt med henblik på at lukke næringsstofkredsløbet, f.eks. at gøre det muligt at anvende alternative økologiske produkter såsom genvundet kvælstof fra fermentat, bioaffald, andre gødningsprodukter (RENURE) og fødevarerindustriaffald ved på grundlag af videnskabelige kriterier at kategorisere dem som en erstatning for kunstgødning, der gør det muligt for landbrugere at mindske deres afhængighed af kunstgødning og øge bedrifternes cirkularitet og bæredygtig husdyrproduktion gennem nyttiggørelse og genbrug af restprodukter såsom husdyrgødning;
20. minder om, at produktionen af biomethan, biogas, biobrændstoffer eller andre biobaserede kemikalier, der anvender bioaffaldsstrømme, er en af de faktorer, der bidrager til en mere bæredygtig produktion og er en betydelig indtægtskilde, der øger værdien af proteinrige afgrøder og styrker landbrugernes forretningsmæssige grundlag for at vedtage dem, samtidig med at de tilbyder et bæredygtigt alternativ til fossile brændstoffer og bidrager til en betydelig reduktion af drivhusgasemissionerne; understreger, at vækst i produktionen af planteprotein til fødevarer og foder kan føre til, at biprodukter anvendes på flere måder til bioenergi og dermed større økonomisk værdi af produktionen af proteinafgrøder; mener i den henseende, at der skal sikres konsekvens mellem EU's forskellige politikker;
21. anerkender, at produktionen af vedvarende energi på bedriftsniveau ofte er knyttet til produktionen af protein og bør fremmes yderligere, og at en stigning i proteinproduktionen derfor kan hjælpe EU med at øge produktionen af bioenergi produkter;
22. anerkender, at udvikling, dyrkning og udnyttelse af proteinrige afgrøder ofte kræver nye forvaltningspraksisser og samarbejde mellem landbrugere, og mener, at muligheden for at anerkende nye organisatoriske strukturer inden for den fælles landbrugspolitik bør analyseres;
23. understreger, at for at fremme investeringer i sundere jord og nye vekseldriftspraksisser skal langsigtede mål ledsages af en evaluering af de tjenester, der leveres til samfundet;

Sikring af en korrekt og funktionel cirkulær økonomi ved at anerkende den komplementære rolle, som både plantebaserede og animalske proteiner spiller i systemet

24. fremhæver det betydelige potentiale i og merværdien af bæredygtigt producerede plante- og dyrebaserede proteiner og det forhold, at en bæredygtig udvikling af sektoren vil være til gavn for de europæiske landbrugere, jordbundens kvalitet, næringsstofkredsløbet, biodiversiteten, klimaet, den cirkulære økonomi og menneskers sundhed og er strategisk vigtig for den europæiske fødevarer sikkerhed;
25. understreger, at politikkerne skal skabe lige vilkår for alle interessenter og produkter, og at proteinforbruget skal være mere bæredygtigt; bakker op om politiske foranstaltninger,

der gør det muligt for forbrugerne at sammenligne forskellige produkters meritter som skitseret i de kommende lovgivningsmæssige rammer for et bæredygtigt fødevarer-system;

26. understreger betydningen af grovfoder såsom græsarealer eller græskløver, navnlig i kombination med husdyrproduktion, som proteinkilde og de positive sidegevinster, som græsarealer har for biodiversiteten; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at gøre brug af værktøjer under den fælles landbrugspolitik, som f.eks. økoordninger, til at tilskynde til produktion af disse proteinkilder under disse ordninger; understreger, at opdræt af drøvtyggere er en effektiv måde, hvorpå man kan omlægge permanente græsarealer til produktion af fødevarer til konsum; fremhæver relevansen af projekter, der udvinder protein af høj kvalitet til fødevarer og foder fra græsarealer gennem bioraffinering og samtidig er i stand til at producere bioenergiprodukter som et biprodukt; mener, at der er behov for mere finansiering til forskning i bioraffinering og kommerciel udbredelse heraf;
27. minder om, at produktion af animalske proteiner baseret på ikke-spiselige ressourcer, der bruges som foderstof såsom grøntfoder eller biprodukter fra forarbejdning af proteinplanter i høj grad bidrager til cirkularitet i kraft af minimering af fødevarer-af-fald og tilfører væsentlig merværdi til produktionen af proteinrige planter, idet den samtidig er afgørende for at sikre dynamik i landdistrikterne, landskabsforvaltningen og miljøbeskyttelsen;
28. tilskynder til produktion af sojabønner i Den Europæiske Union som en kilde til plantebaseret protein ved at tilskynde til investeringer i forskning og udvikling med henblik på at forbedre afgrødekvaliteten og udbyttet; henleder opmærksomheden på behovet for at sikre adgang til finansiering og behovet for yderligere støtte til landbrugsproducenter, herunder små producenter, for at øge sojabønneproduktionen i EU; mener, at det er nødvendigt at afdække og fremme den bedste landbrugspraksis for sojabønneproduktion i EU, herunder anvendelse af bæredygtige produktionsteknologier og overholdelse af miljøbeskyttelsesreglerne; henleder opmærksomheden på behovet for at reducere afhængigheden af soja i dyrefoder fra tredjelande;
29. understreger, at der i forskningsprogrammer bør fokuseres på planteproteinafgrøder, der egner sig til klimaet og vækstbetingelserne i Europa, og som kan integreres i de eksisterende landbrugssystemer; mener, at det er vigtigt at støtte landbrugerne i denne omstilling, fjerne dette markeds adgangsbarrierer og hjælpe landbrugerne med at drage nytte af disse nye værdikæder;
30. opfordrer til mere forskning og udvikling af afgrødesorter, der giver yderligere proteinkilder med korte produktionscyklusser, der er velegnet som mellemafgrøder i eksisterende vekseldriftssystemer;
31. opfordrer medlemsstaterne til at udnytte alle de incitamenter, som den fælles landbrugspolitik rummer med hensyn til at fremme bælgafgrøder, herunder koblet støtte, foranstaltninger vedrørende miljøvenligt landbrug, rådgivningstjenester og nye sektorspecifikke programmer; mener desuden, at støttekampagner til fremme af efterspørgslen efter bælgplanter til brug som fødevarer kan yde et stort bidrag til at stimulere produktionen i EU;

32. anerkender hamps store potentiale som bæredygtig proteinafgrøde og understreger behovet for at harmonisere regelsættet herfor på EU-plan for at fremme dyrkningen af hamp og dens forarbejdning til fødevarer og foder;
33. fremhæver betydningen af at anvende bæredygtighedsstandarder på importerede produkter, beskytte de europæiske producenters konkurrencedygtighed og sikre gennemsigtighed i forbrugeroplysningen;
34. anerkender, at Blair House-aftalen fra 1992 stadig udgør en væsentlig hindring for udviklingen af oliefrø i EU, og mener derfor, at det er nødvendigt at undersøge mulighederne for at revidere denne aftale;
35. understreger, at den europæiske fiskerisektor udgør en vigtig kilde til bæredygtigt protein af høj kvalitet til konsum i form af frisk fisk, og at fiskerisektorens levedygtighed skal opretholdes;
36. fremhæver den rolle, som bæredygtige fiskeri- og akvakultursektorer spiller med hensyn til fødevarerens sikkerhed og kost baseret på sunde proteiner af høj kvalitet; understreger, at bæredygtige fiskevarer og akvakulturprodukter kan spille en vigtig rolle i opbygningen af et bæredygtigt fødevarer-system; opfordrer Kommissionen til at sikre, at den kommende europæiske proteinstrategi anerkender fiskeri- og akvakultursektorens rolle og behovet for at fortsætte omstillingen til en mere bæredygtig fiskeri- og akvakultursektor, herunder øget dyrevelfærd i akvakultursektoren, som kan føre til færre sygdomme, mindre brug af antibiotika og sundere økosystemer, samtidig med at de høje bæredygtighedsstandarder i EU anerkendes; understreger betydningen af at inddrage sektoren i udviklingen af dens proteinstrategi;
37. fremhæver, at EU er nettoimportør af fiskevarer og akvakulturprodukter, da næsten 60 % af det samlede forbrug i EU importeres; mener derfor, at det er nødvendigt at styrke de europæiske fiskeri- og akvakultursektorens økonomiske levedygtighed og overordnede bæredygtighed under hensyntagen til deres tre dimensioner (økonomisk, miljømæssig og social) for at mindske EU's voksende afhængighed af import; understreger betydningen af bæredygtigt fiskeri og akvakultur for EU's proteinforsyning og navnlig den vigtige rolle, som småfiskere og ikkeindustrielle fiskere samt skaldyr-fiskere spiller, både i EU og andre steder;
38. understreger, at regelmæssigt forbrug af fisk og akvakulturprodukter er en afgørende del af en sund kost, og at forbruget af fisk takket være deres hjertesunde egenskaber har et stort potentiale til at bekæmpe kostrelaterede sygdomme såsom hjerte-kar-sygdomme; udtrykker derfor sin bekymring over faldet i forbruget af fisk i EU; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at øge fiskeri- og akvakulturprodukternes rolle, navnlig produkter fra lokale producenter, i deres ernæringspolitikker og -programmer, under hensyntagen til vejledningen fra WHO vedrørende forbrug af akvatiske fødevarer og navnlig ved at fremme forbruget heraf blandt særlige grupper, som f.eks. unge, og endda ved at indføre eller øge dette forbrug i skolerne og i programmer, der tager sigte på at afhjælpe specifikke ernæringsmæssige mangler; minder endvidere om, at direktiv 2006/112/EF⁵ giver medlemsstaterne mulighed for at anvende nedsatte momssatser på

---

⁵ Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT L 347 af 11.12.2006, s. 1).

levering af fødevarer og relaterede tjenesteydelser, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre brug af denne mulighed i forbindelse med fiskevarer i betragtning af fordelene ved konsum af fisk;

39. er af den opfattelse, at bæredygtig akvakultur er en vigtig proteinproducent, og at anvendelsen af alger som fødevarer eller fodertilsætningsstof giver mulighed for delvist at reducere emissionerne fra husdyr, samtidig med at det er en god kilde til protein til foder; påpeger, at alger og mikroalger kan være en vigtig supplerende proteinkilde som del af et bæredygtigt fødevarerproduktionssystem, og opfordrer Kommissionen til at medtage dette i den europæiske proteinpolitik; påpeger det potentiale, som innovation og nye virksomheder kan medføre ved at skabe nye former for fiskefoder med lavere CO₂-fodaftryk og minimeret indvirkning på biodiversiteten, og at der er behov for yderligere at reducere vandforureningen fra akvakultur; understreger, at yderligere udvikling og bæredygtig innovation inden for planteproteinproduktion og supplerende proteinkilder er et middel til effektivt at tackle mange af de miljø- og klimaudfordringer, som EU's fiskeri- og akvakultursektor står over for;
40. understreger, at EU's akvakultur og havbrug kan bidrage meget mere, end de i øjeblikket gør, til bæredygtig fødevarerproduktion og levere sundere, mere retfærdige og mere bæredygtige proteiner, der er mindre afhængige af fiskebaseret foder, og som ikke anvender foder fra fiskemel og fiskeolieproduktion ved hjælp af fangster fra ulovligt, ureguleret og urapporteret fiskeri (IUU-fiskeri); fremhæver behovet for at forbedre vanddyrs velfærd, da højere velfærd indebærer færre sygdomme, mindre brug af antibiotika og sundere økosystemer; glæder sig over de strategiske retningslinjer for en mere bæredygtig og konkurrencedygtig akvakultur i EU for perioden 2021-2030 og fremhæver behovet for at overvåge og fremme gennemførelsen af de reformer, der er fastsat i de flerårige nationale strategiske planer for udvikling af akvakultur, med henblik på at maksimere bæredygtig produktion; gentager sine krav med hensyn til at tilvejebringe en solid, pålidelig, forudsigelig, strømlinet og erhvervsvenlig retlig ramme, der støtter udviklingen af bæredygtig akvakultur;
41. understreger, at insekter, forudsat at de opfylder høje sikkerhedsstandarder, kan betragtes som en nyttig cirkulær alternativ proteinkilde, navnlig for økologisk og konventionelt dyrefoder, hvilket bidrager til at mindske EU's proteinunderskud og øge cirkulariteten i landbruget; anerkender, at udviklingen af et cirkulært og bæredygtigt landbrug hæmmes af urimelige reguleringsmæssige byrder, f.eks. forbuddet mod at bruge bionedbrydeligt affald som foder til insekter eller til proteinfermentering; påpeger, at interessen for denne produktion er stigende, og at produktionsomkostningerne vil falde, når der først er opnået stordriftsfordele; er bekymret over de høje energibehov i forbindelse med opdræt af insekter i stor skala og understreger, at det er nødvendigt at analysere miljømæssige, sundhedsmæssige, dyrevelfærdsmæssige og sociale og økonomiske virkninger;
42. er af den opfattelse, at godkendelser i henhold til lovgivningen om nye fødevarer bør baseres på de højeste fødevarsikkerhedsgarantier for produktet, og at deres indvirkning på menneskers sundhed og miljøet bør overvejes i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet; understreger, at godkendelsesprocessen skal være mere gennemsigtig og mere effektiv, uden at de høje fødevarsikkerhedsstandarder sænkes; påpeger, at en "One Health"-model skal følges med hensyn til udvikling af nye

proteinproduktioner, og at den relevante lovgivning om dyrevelfærd og miljø skal følges;

43. opfordrer Kommissionen til at fremlægge en omfattende konsekvensanalyse af nye fødevarer til konsum i overensstemmelse med den europæiske landbrugsmodel, samfundet, menneskers sundhed, miljøet og økonomien; understreger, at der skal tages hensyn til forsigtighedsprincippet;
44. bemærker, at cellebaserede fødevarer, der produceres ved dyrkning af celler isoleret fra planter og dyr, udgør etiske, sociale, miljømæssige og økonomiske udfordringer, og at forordningen om nye fødevarer⁶ ikke er egnet til formålet; påpeger, at forbrugernes interesser og forventninger skal afspejles bedre;
45. opfordrer Kommissionen til at sikre, at fødevarer i EU stammer fra bæredygtige landbrugssystemer; minder om sammenhængen mellem bæredygtig fødevarerproduktion, naturen, landbrugerne og udviklingen af landdistrikterne og understreger den merværdi og de økosystemtjenester, som landbrugerne sikrer;
46. opfordrer til mere forskning i og udvikling af sikkerhed og bæredygtig produktion af proteiner i EU og deres indvirkning baseret på en "One Health"-model; understreger det presserende behov for offentlig og privat forskning, forskningsinfrastruktur og demonstrationsfaciliteter for at opskalere et modstandsdygtigt EU-proteinsystem; påpeger den vigtige rolle, som forskningsinstitutter i EU spiller for at gøre EU's fødevarer system endnu mere effektivt og bæredygtigt;

En holistisk tilgang, der omfatter hele fødevarer værdikæden

47. understreger, at der er behov for bedre koordinering og samarbejde mellem forsyningskædens interessenter i hele værdikæden for at bygge bro over de nuværende kløfter mellem landbrugere, forarbejdningsvirksomheder og detailhandlere; fremhæver, at et stærkere kollektivt samarbejde blandt aktørerne, navnlig gennem landbrugsorganisationer og landbrugskooperativer, bør fremmes aktivt med henblik på at udforme kæder med øget merværdi;
48. opfordrer i denne henseende medlemsstaterne og interessenterne til at gøre brug af alle relevante bestemmelser i forordningen om den fælles markedsordning⁷ for at fremme effektive og innovative kæder; opfordrer interessenterne til at udarbejde kontrakter med henblik på at planlægge produktionen på længere sigt; mener, at producentorganisationer, navnlig kooperativer, og brancheorganisationer, spiller en central rolle med hensyn til at udforme og styrke proteinværdikæderne;

---

⁶ Forordning (EU) 2015/2283 af 25. november 2015 om nye fødevarer, om ændring af forordning (EU) nr. 1169/2011 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 258/97 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1852/2001 ([EUT L 327 11.12.2015, s. 1](#)).

⁷ Konsolideret tekst: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007. [EUT L 347, 20.12.2013, s. 671](#).

49. understreger betydningen af forbrugernes accept og forbrugeroplysning; understreger, at produktionen af plantebaserede og alternative proteiner skal leve op til forbrugernes forventninger, hvilket kræver yderligere forbedringer med hensyn til disse proteins egenskaber såsom smag, konsistens, ernæringsmæssig værdi og pris;
50. mener, at forbrugerne bliver mere bevidste om de fødevarer, de indtager, og hvordan de er blevet produceret; gentager sin opfordring til, at der stilles flere oplysninger til rådighed for forbrugerne om miljøvirkningerne af forskellige fødevarer, herunder proteiner, samt oplysninger om deres produktion med henblik på at bidrage til et retfærdigt, sundt og miljøvenligt fødevarer-system; glæder sig over Kommissionens hensigt i jord til bord-strategien om at udvide kravet om obligatorisk angivelse af oprindelse eller herkomst til at omfatte yderligere produkter;
51. fremhæver, at mængden af planteprotein, der produceres bæredygtigt i EU, ikke vil stige, hvis ikke der er markedsefterspørgsel eller tilstrækkelig fortjeneste for landbrugerne; mener, at målrettet offentlig støtte såsom økoordinering kan øge rentabiliteten af dyrkningen af afgrøder; opfordrer indtrængende markedsaktørerne til at udvikle teknikker, der kan bruges til at fastslå proteinindholdet og -kvaliteten i kornprodukter, proteinplanter og foder for at kunne afspejle proteinets værdi bedre; understreger, at øget markedsgennemsigtighed kan forbedre markedets funktion, reducere mængden af affald og skabe en mere cirkulær fødevarer- og landbrugs-sektor; mener, at de politiske strategier og lovgivningsmæssige rammer bør stimulere de pågældende markeder; understreger, at produktionen af planteproteiner med et lavere proteinindhold fortsat er afgørende sammen med produktionen af proteinholdige afgrøder, og at udviklingen af disse kilder bør være styret af princippet om en positiv massebalance med hensyn til tørstof og proteiner;
52. mener, at fødevarerforarbejdningsindustrien er en integreret del af den cirkulære proteinværdikæde, da den gør det muligt at opnå mere værdi fra proteinafgrøder; påpeger behovet for at øge kapaciteten til forarbejdning af plantebaserede proteiner; mener, at det er vigtigt, at forarbejdningsindustrien kortlægger sine affaldsstrømme, så de kan kvantificeres, og deres cirkularitet kan øges;
53. gentager jord til bord-strategiens mål om at reducere madspild med 50 %, hvilket delvis kan nås ved hjælp af en kortere og mere effektiv fødevarerforsyningskæde og en mere cirkulær landbrugs- og fødevarerproduktionssektor, hvor bionedbrydeligt affald betragtes som en ressource snarere end affald; gentager, at sikring af et bæredygtigt eksistensgrundlag for primærproducenter er afgørende for at nå jord til bord-strategiens mål;
54. understreger betydningen af at reducere udsmid som et middel til at undgå madspild; gentager i den henseende sin opfordring fra sin beslutning af 18. maj 2021⁸ til at kortlægge kommercielle og/eller velgørende muligheder for at gøre bedst mulig brug af disse uundgåelige eller uønskede fangster under den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse og fremme fangstmetoder, der forhindrer og i videst muligt omfang reducerer sådanne fangster; understreger i den forbindelse nødvendigheden af at forhindre oprettelsen eller udvidelsen af et sekundært marked for fisk og skaldyr;

---

⁸ Europa-Parlamentets beslutning af 18. maj 2021 om gennemførelse af målene for landingsforpligtelsen, jf. artikel 15 i den fælles fiskeripolitik ([EUT C 15 af 12.1.2022, s. 9](#)).

55. understreger, at mange landbrugere ikke har det nødvendige kendskab til effektiv dyrkning af bælgfrugter; minder om behovet for at fremme landbrugsviden- og innovationssystemer samt videndeling og uddannelse, som vil gøre det muligt for alle aktører i fødevarekæden at opnå bæredygtighed, bl.a. ved at fremskynde innovation og fremme overførsel af viden; opfordrer Kommissionen til at oprette en let tilgængelig onlineplatform til udveksling af eksempler på bedste praksis og oplysninger om produktion af plante- og dyrebaseret protein;
56. understreger, at der er behov for en indsats på alle niveauer for at øge en bæredygtig proteinproduktion, navnlig den indenlandske produktion af plantebaseret protein, ved at støtte landbrugere, navnlig små og mellemstore bedrifter og familiebedrifter; opfordrer derfor medlemstaterne til at indføre og øge investerings- og forskningsstøtten på system-, virksomheds- og produktionsniveau, f.eks. ved at yde investeringsstøtte til forarbejdningskæden;
57. mener, at offentlige indkøb bør tilskynde til en mere bæredygtig proteinproduktion og -forbrug;

Konkrete politiske tiltag

58. opfordrer Kommissionen til at foreslå følgende politiske tiltag:
  - i. en forordning om fodertilsætningsstoffer, der fremmer stabilitet og innovation i produktionen af fodertilsætningsstoffer
  - ii. passende lovgivningsmæssige rammer til vurdering af anmodninger om godkendelse af cellebaserede fødevarer under hensyntagen til sådanne produkters etiske, sociale, sundhedsmæssige, miljømæssige og økonomiske dimensioner
  - iii. en videnskabelig og teknisk vejledning, der supplerer den administrative vejledning om udarbejdelse og indgivelse af ansøgninger om nye fødevarer med henblik på at præcisere godkendelsesprocessen og samtidig sikre de højeste garantier og standarder for fødevarer sikkerhed og korrekt evaluering af potentielle risici for konsum i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet
  - iv. et direktiv om biprodukter, der gør det muligt at betragte flere typer bionedbrydelige biprodukter som foder, og som gør det muligt at anvende og transportere restprodukter fra fødevareproduktion
  - v. en ramme for vedvarende energi, der sikrer langsigtet, bæredygtig og stabil regulering af udnyttelsen af sidestrømme fra udvinding af planteproteiner, restprodukter fra landbruget og affaldsstrømme fra fødevareproduktion til produktion af bioenergi, samtidig med at fødevare- og foderproduktionen prioriteres på frugtbar landbrugsjord
  - vi. et energibeskatningsdirektiv, der fastsætter klare og langsigtede regler om beskatning og tilskynder til produktion af alle biobaserede brændstoffer

- vii. en forordning om nye genomteknikker, der gør det muligt at vedtage nye avlsmetoder uden at styrke dominerende markedsstillinger og under hensyntagen til europæiske SMV'ers særlige behov for innovation
- viii. en certificeringsramme for kulstoffjernelse, der muliggør kulstofbindende dyrkningsmetoder i forbindelse med dyrkning af proteinrige afgrøder og samtidig sikrer landbrugere en ekstra indkomst
- ix. en kombination af regler under den fælles landbrugspolitik, der skaber stabile rammer, fleksible forvaltningspraksisser og incitamenter til produktion af proteinrige afgrøder og en mere proteinrig høst af afgrøder, græsarealer og bælglplanter generelt; der bør tilskyndes til produktion af proteinrige afgrøder inden for den nuværende fælles landbrugspolitik og gennem økoordninger; Kommissionen bør overveje muligheden for at tillade dyrkning af proteinrige fødevarer afgrøder på udtagne arealer under overholdelse af strenge miljøregler; Kommissionen bør fremlægge en vejledning med bedste praksis for gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik med henblik på at fremme dyrkningen af bæredygtige proteinrige afgrøder såsom proteinplanter og bælglplanter sammen med en køreplan for strategier for stærkere forbindelser mellem husdyrbrug og regionalt foderpotentiale
- x. reguleringsmæssige rammer for bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler, der også åbner mulighed for overvågning og videnskabelige undersøgelser med fokus på forekomst, udvikling og spredning af skadegørere og patogener, som er til fare for høsten af proteinafgrøder
- xi. en klar strategi for finansiering af forskning og udvikling, der fremmer og stimulerer udvikling af alternative foranstaltninger til plantebeskyttelse i form af tekniske nyskabelser såsom præcisionslandbrug eller brug af robotteknologi, nytteinsekter og pesticider, der ikke indebærer så stor fare
- xii. et videnskabeligt baseret og frivilligt mærke inden for lovrammerne for bæredygtige fødevarer, der gør det muligt at sammenligne fødevarers miljøaftryk og lignende krav til foder, der er videnskabeligt baseret på faktiske produktdata
- xiii. en opgørelse over fødevarerproteiner
- xiv. en forordning om animalske biprodukter, der åbner mulighed for at bruge flere tidligere fødevarer og ingredienser fra fisk som foder, samtidig med at der fortsat anvendes et højt sikkerhedsniveau for forarbejdede landbrugsprodukter
- xv. en kombination af regler for offentlige indkøb, der gør det lettere at fastsætte minimumskrav til bæredygtighed
- xvi. en klar langsigtet finansieringsstrategi for forskning og udvikling, herunder finansielle incitamenter til at fremme og stimulere bæredygtigt producerede proteiner, navnlig plantebaserede og dyrebaserede proteiner, til fødevarer og foder i EU ved at udnytte og frigøre potentialet i Horisont Europa, Innovationsfonden, LIFE-programmet, EIT Food og anden relevant EU-støtte til fødevarer teknologi og

udvikling af landbruget

- xvii. på kort sigt en midlertidig fravigelse med tilstrækkelig juridisk sikkerhed for at sikre, at RENURE kan anvendes, og på lang sigt den retlige anvendelse af de RENURE-kriterier, som FFC har opstillet på grundlag af videnskabelige kriterier, og som klassificerer dem som kemisk gødning i henhold til nitratdirektivet⁹
- xviii. der bør fortsat ydes støtte til forskning i at forbedre bæredygtigheden af husdyrbrugssystemer, navnlig med hensyn til anvendelsen af uspiselige ingredienser og biprodukter i foderstoffer
- xix. ændring af nitratdirektivets bilag III for at lette anvendelsen affermentat fra organisk affald fra anaerob nedbrydning af husdyrgødning
- xx. rammer, der skaber forbindelse mellem produktion af plantebaserede proteiner og Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede
- xxi. politikker, der sikrer, at proteinimport opfylder sammenlignelige produktions- og kvalitetsstandarder med hensyn til deres sundheds- og miljømæssige virkninger for at undgå kulstoflækage, forbedre konkurrenceevnen for EU-producenter i forhold til producenter uden for EU og for at sikre globalt forhøjede standarder
- xxii. en græsningsstrategi for Europa med det formål at fremme ekstensiv græsning, hvor den passer til de regionale forhold og den regionale kontekst, en undersøgelse af potentialet og arealbehovene i hele EU for proteinafgrøder og olieholdige afgrøder, der kan dyrkes i EU, og en undersøgelse af virkningen af at indføre et proteinfuturesmarked for at gøre det muligt for landbrugerne at styre deres risici;
- xxiii. en analytisk undersøgelse af den plads, der er til rådighed på markedet for proteiner, som Kommissionen skal fremlægge
- xxiv. mere forskning i ernæringsrelaterede livscyklusvurderinger (n-LCA) af fødevarer;

o

o o

59. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

---

⁹ Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget ([EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1](#)),

BEGRUNDELSE

Proteiner er vigtige og uundværlige bestanddele for en afbalanceret og sund kost, menneskers ernæring og dyrefoder. Planteproteiner er også afgørende for omstillingen til bæredygtige fødevarer, mens en øget dyrkning af bælgplanter og græsarealer bidrager til et mere bæredygtigt og diversificeret landbrug og mindsker behovet for tilførsel af gødning.

Forarbejdningen af proteinafgrøder og græsarealer til højproteinmel genererer desuden olieholdige biprodukter, som kan bidrage til den cirkulære økonomi og anvendes til konsum, vedvarende energi, gødning, dyrefoder eller produktion af grønne kemikalier. Planteproteiner bidrager også til at reducere drivhusgasemissionerne.

Efterspørgslen efter protein forventes således at vokse støt både globalt og inden for EU. EU har en stor produktion af proteiner, EU producerer f.eks. 77 % af det protein, der anvendes til foder. EU har imidlertid et underskud på proteinrige planter, således at kun 29 % af det foder med højt proteinindhold, der er nødvendigt for at skabe balance mellem husdyrfoderet, kommer fra EU. Samtidig har covid-19-pandemien og den russiske invasion af Ukraine haft dramatiske konsekvenser for den globale handel og gjort det klart, at EU er nødt til at diversificere sine fødevarerforsyningskæder som påpeget i Versailleserklæringen.

Derfor bliver det klart, at der er behov for en omfattende EU-proteinstrategi, som bør gøre det muligt at øge EU's proteinproduktion på kort, mellemlang og lang sigt. Ordføreren mener, at proteinstrategien bør baseres på følgende fem søjler:

1. En vision for øget proteinproduktion i EU

Proteinproduktion skal anerkendes som et afgørende aspekt af EU's fødevarerforsyningskæde, samtidig med at bæredygtig udvikling af alle mulige proteinkilder bør fremmes. Afhængigheden af en enkel eller nogle få leverandører bør mindskes.

2. Bedre betingelser for proteinproduktion i EU

Landbrugerne skal være i centrum for proteinstrategien. En konkurrencedygtig landbrugssektor er afhængig af bæredygtige input såsom fodertilsætningsstoffer, godt plantemateriale, gødningsstoffer og sund jordbund.

Det er navnlig nødvendigt med gode plantematerialer for at øge produktionen af plantebaseret protein. Hertil kommer, at dyrkningen og udnyttelsen af proteinrige afgrøder ofte kræver ny forvaltningspraksis og samarbejde mellem landbrugerne.

3. Udvikling af plantebaserede og alternative proteiner til fødevarer og foder

Udviklingen af den plantebaserede proteinsektor vil gavne de europæiske landbrugere, jordbundskvaliteten, biodiversiteten, klimaet og menneskers sundhed. Proteinstrategiens politikker skal skabe lige vilkår mellem aktører og produkter. Det er afgørende at styrke forskning og udvikling inden for plantebaserede og alternative proteiner.

4. En holistisk tilgang, der omfatter hele fødevarerforsyningskæden

Proteinproduktionen i EU vil ikke stige, hvis der ikke er nogen markedsdrevet efterspørgsel efter det. Der er derfor behov for bedre koordinering og samarbejde mellem aktørerne i forsyningskæden for at bygge bro over de nuværende kløfter mellem landbrugere, forarbejdningsvirksomheder og detailhandlere.

5. Konkrete politiske tiltag

Ordføreren foreslår, at Kommissionen fremlægger en række politiske tiltag, herunder:

- lovgivningsmæssige foranstaltninger såsom en forordning om fodertilsætningsstoffer, der muliggør stabilitet og innovation i fodertilsætningsstoffer; lovgivning om nye fødevarer, der forenkler og fremskynder godkendelsesprocesserne; et direktiv om affald, der udvider de typer bionedbrydeligt affald, der skal betragtes som foder; et direktiv om vedvarende energi, der giver mulighed for langsigtet og stabil regulering af produktionen af biobrændstoffer; en forordning om nye genomteknikker; en kombination af regler for den fælles landbrugspolitik, der skaber incitamenter til produktion af proteinrige afgrøder, græsarealer og bælgplanter;
- andre politiske foranstaltninger såsom en opgørelse over fødevarerproteiner; en ramme med højere tolerance over for tekniske vanskeligheder, samtidig med at der opretholdes et højt sikkerhedsniveau for forarbejdede landbrugsprodukter; en klar strategi for finansiering af forskning og udvikling med henblik på at fremme markedsudbredelsen af plantebaserede proteiner til fødevarer og foder i EU.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	19.9.2023
Resultat af den endelige afstemning	+: 34 -: 9 0: 3
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Jarosław Kalinowski, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropé, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Rosanna Conte, Peter Jahr, Petros Kokkalis, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG

34	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
PPE	Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Emma Wiesner, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli

9	-
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni
S&D	Maria Noichl
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

3	0
ID	Gilles Lebreton
The Left	Petros Kokkalis, Eugenia Rodríguez Palop

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller